

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteistyöaluneuvottelu

27.10.-4.12.2020

Sote-uudistus

Agenda

- 1. Avaus**
- 2. Yhteistyöalueiden lakisäätteisten tehtävien läpikäynti**
- 3. Yhteistyöalueen nykytila**
 - Kooste yhteistyöalueen hyvinvointialueiden painopisteistä ja yhteisistä kehittämishankkeista
 - Alueellisen valmistelun ja yhteistyön nykytila
- 4. Yhteistyösopimuksen keskeisten elementtien läpikäynti**
- 5. Yhteistyön tulevaisuuden mahdollisuudet**
- 6. Ajatuksia tulevista YTA-neuvotteluista**
- 7. Muut mahdolliset esille nousevat asiat**

Neuvottelujen keskeisiä periaatteita

- 1. Osapuolten välinen luottamus** rakennetaan ministeriöiden ja tulevien hyvinvointialueiden välisen jatkuvan vuoropuhelun kautta.
- 2. Yhteinen tilannekuva** auttaa ohjaamaan tulevien hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta kokonaisuutena.
- 3. Kansallinen ohjaus** keskittyy tulevien hyvinvointialueiden järjestämistehtäviin - ohjaaminen **EI** tarkoita hyvinvointialueiden tehtäviin tai palvelutuotantoon puuttumista

YTA-neuvottelut ovat ensimmäiset laatuaan. Näissä korostuu harjoittelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen.

Sote-järjestämislaki

35 § Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue

- Hyvinvointialueiden järjestämisen sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä varten on viisi sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöaluetta.
- Säädetään valtioneuvoston asetuksella: yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä kuuluvat kukin eri yhteistyöalueeseen.
- Yhteistyöalueelle laaditaan hyvinvointialueiden yhteistyösopimus.
- Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä hoitavat yhteistyösopimuksen laatimisen edellyttämät hallintotehtävät.

37 § Yhteistyösopimuksen valmistelu ja toteutumisen seuranta

- Otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet, väestön palvelutarpeet sekä väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurantatiedot.
- Kuultava sosiaali- ja terveystieteiden koulutusta antavia korkeakouluja sovittaessa koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnasta. Kuultava sosiaali- ja terveysministeriötä. Valmistellaan valmiuden ja varautumisen tehtävien osalta yhteistyössä STM:n kanssa.
- Kunkin hyvinvointialueen aluevaltuusto/Helsingin kaupunginvaltuusto/HUS-yhtymän ylin toimielin hyväksyy
- Toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain STM ja yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisissä neuvotteluissa, johon osallistuvat myös VM ja SM.
- Tarvittaessa muutettava perustuen yhden tai useamman hyvinvointialueen esitykseen tai STM:n aloitteeseen.
- Asetuksella voidaan säätää tarkemmin valmistelusta ja sopimuksen toteutumisen seurannasta sekä yhteistyösopimuksen laatimisen aikataulusta.

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 1-2 ja 5 mom.

- Tehdään valtuustokausittain.
- Tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.
- Yhteistyösopimuksen on edistettävä kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta.
- Sopimuksessa on lisäksi varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä asioista sekä kustannusten jaosta.

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 3 mom.

On sovittava, ellei muutoin ole säädetty, hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta:

- 1) väestön palvelutarpeen arvioinnissa ja ennakoinnissa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen seurannassa ja arvioinnissa;
- 2) sosiaalipäivystyksessä ja terveydenhuollon päivystyksessä;
- 3) ensihoitokeskuksen tehtävien järjestämisessä ja ensihoidon sovittamisessa yhteen muun toiminnan kanssa;
- 4) lääkinnällisten tukipalvelujen ja muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa;
- 5) erikoissairaanhoidon henkilöstön ja osaamisen varmistamisessa erikoisaloittain palvelujen tarkoituksenmukaisen saatavuuden ja saavutettavuuden takaamiseksi;
- 6) sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa, jotka harvoin esiintyvänä tai erityisen vaativina edellyttävät toistettavuutta tai laaja-alaista erityisosaamista riittävän taidon ja osaamisen saavuttamiseksi ja sen ylläpitämiseksi tai merkittäviä investointeja laitteistoihin, välineisiin tai toimitiloihin;

36 § Sote-maakuntien yhteistyösopimus, 3-5 mom.

- 7) koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttamisessa sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen koordinaatio-, ohjaus- ja neuvontatehtävistä näissä toiminnoissa;
 - 8) sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien käyttöönoton, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisten periaatteiden määrittelyssä niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
 - 9) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittämisessä, asiakas- ja potilastietojen käytössä sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain mukaisissa velvoitteissa niitä koskevat valtakunnalliset linjaukset huomioon ottaen;
 - 10) häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa, kokonaisturvallisuuden kannalta riittävän valmiuden edellyttämissä toimenpiteissä sekä valmiuskeskuksen toiminnan järjestämisessä;
 - 11) laajakantoisia ja taloudellisesti merkittäviä investointeja ja investointia vastaavia sopimuksia koskien siltä osin kuin se on tarpeellista;
- Lisäksi yhteistyösopimuksessa on sovittava sovittuihin vastuisiin liittyvästä hyvinvointialueiden välisestä kustannusten jaosta siltä osin kuin siitä ei säädetä. Yhteistyösopimuksessa voidaan sopia myös muusta kuin työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä ja tuottamisessa.

38 § Valtioneuvoston toimivalta päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta

- Valtioneuvosto voi päättää hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta ja sen sisällöstä, siltä osin kuin:
 - 1) hyvinvointialueet eivät pääse sopimukseen yhteistyösopimuksen sisällöstä;
 - 2) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu asioista siten, että se turvaisi hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen; tai
 - 3) yhteistyösopimuksessa ei ole sovittu siten, että se turvaisi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden.
- Valtioneuvoston päätös valmistellaan STM:ssä, jonka on kuultava niitä hyvinvointialueita, joita päätös koskee.

Eteläisen YTA:n hyvinvointialueiden painopisteet

- Uusimaa ja Helsinki
 - Erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuus ja kustannukset: kiireettömään hoitoon pääsy sekä alueelliset erot erikoissairaanhoidon kustannuksissa Uudenmaan alueella
 - Toimenpiteet lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi, mukaan lukien hyte-yhteistyö
- Kymenlaakso
 - Toimenpiteet lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi, mukaan lukien hyte-yhteistyö
 - Ikääntyneiden palvelujen saatavuus ja kustannukset: toimenpiteet ikääntyneiden palvelurakenteen keventämiseksi ja kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseksi
- Etelä-Karjala
 - Erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuus: päivystyksen (ml. yhteispäivystys) toimivuus sekä toimenpiteet lääkäriresursoinnin vahvistamiseksi
 - Ikääntyneiden palvelujen saatavuus suhteessa palvelutarpeisiin sekä kotona asumista tukevien palvelujen kehittämistoimet
- Päijät-Häme
 - Toimenpiteet lasten, nuorten ja perheiden varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden vahvistamiseksi
 - Muutosohjelman mukaiset palveluverkon ja palvelurakenteen uudistamistoimet suhteessa alueen väestön yhdenvertaiseen palvelujen saatavuuteen

Yhteiset kehittämishankkeet 1/3

- Yhteistyöalueen toimijoille on myönnetty yhteensä 4 542 341 euroa valtionavustusta yhteistyöaluetasoiseen tai muuhun hyvinvointialueiden yhteiseen kehittämiseen.
- Helsingin kaupunki koordinoi erikoissairaanhoidon järjestämisen, ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä. Tavoitteena on Uudenmaan tasoinen, systemaattinen ohjausmalli, joka käsittelee toimintaa ja taloutta yhdessä sekä mahdollistaa tietopohjaisen, yhteisiin tavoitteisiin tähtäävän päätöksenteon.
- Hankkeelle on myönnetty 1 750 000 euroa ja siihen osallistuvat HUS, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Vantaa-Keravan hyvinvointialue. Keski-Uusimaa koordinoi lastensuojelun sijaishuollon järjestämisen sähköisen ratkaisun pilotointia, jolle on myönnetty 792 341 euroa.
- Hankkeen tavoitteena on tietoon pohjautuvan palvelujen järjestämistehtävän toteuttamisen kehittäminen ja yhtenäistäminen. Pilottiin osallistuu myös Helsingin kaupunki.

Yhteiset kehittämishankkeet 2/3

- HUS:n ”Terapiat perustasolle” –hankkeessa (valtionavustusta 2 miljoonaa euroa) luodaan erä-alueen kattava, valtakunnallisesti skaalautuva palvelukokonaisuus, joka tukee perusterveydenhuollon sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelutarjontaa.
- Tavoitteena on tarjota matalalla kynnyksellä vaikuttavia psykososiaalisia hoitoja laajamittaisesti sote-keskuksista ja kouluterveydenhuollosta.
- Hankkeen konkreettisia tuotoksia ovat esimerkiksi terapiakoordinaatiojärjestelmä sekä psykososiaalisten hoitojen osaamiskeskusverkosto, koulutus- ja tukijärjestelmät sekä laadunhallinta- ja toiminnanohjausjärjestelmät.
- Valtionavustusta ei myönnetty Terveyskylän kehittämiseen, koska perustason palveluita tukeva digitaalisten palveluiden kehittäminen pyritään kansallisesti kytkemään osaksi Omaoloa. HUS:n hankkeeseen osallistuvat Etelä-Karjala, Helsingin kaupunki, Itä-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Kymenlaakso, Länsi-Uusimaa, Päijät-Häme ja Vantaa-Keravan hyvinvointialue.

Yhteiset kehittämishankkeet 3/3

- Eteläisen yhteistyöalueen toimijat tekevät myös yhteistyötä muiden yhteistyöalueiden kanssa.
- Esimerkiksi Etelä-Karjalan, Päijätä-Hämeen ja Kymenlaakson hyvinvointialueet osallistuvat Vaasan sairaanhoitopiirin PATA – asiakaspalvelukeskushankkeeseen, jolle on myönnetty 2 500 000 euroa valtionavustusta.
- Päijät-Hämeen hyvinvointialue osallistuu myös Kanta-Hämeen liiton koordinoimaan potilastietojärjestelmäriippumattoman tuotannonohjauksen alueelliseen kehittämiseen, jolle on myönnetty 1 500 000 euroa

Yhteistyösopimus sisällysluetteloluonnos 1/3

perustuu Keskipäivän yhteistyöalueen ja Varsinais-Suomen vuonna 2018 tekemään valmistelutyöhön sekä LAN:lle lähetettyyn HE-luonnokseen

- Sopimuksen tausta ja tavoitteet
 - Sopimuksen nimi, kuvaus ja luonne
 - Säädöspohja
 - Valtakunnalliset strategiset tavoitteet
 - Sopimuksen yleiset tavoitteet
 - Väestön palvelutarve
 - Sopimuksen soveltaminen
- Sopimuksen yleiset ehdot
 - Sopijaosapuolet
 - Sopimuskausi ja sopimuksen luonne
 - Sopimuksen hyväksyminen
 - Sopimuksen seuranta, tarkistaminen ja toteutumisen arviointi
 - Sopimuksen uusiminen

Yhteistyösopimus sisällysluetteloluonnos 2/3

- Seuranta, arviointiin ja ennakointiin liittyvät ehdot
 - Väestön palvelutarpeet
 - Henkilöstön osaamistarpeet
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen
- Palvelutuotantotapaan ja työnjakoon liittyvät ehdot
 - Sosiaalipäivystys ja terveydenhuollon päivystys
 - ensihoito
 - lääkinnälliset tukipalvelut
 - muut tukipalvelut
 - harvoin esiintyvät ja erityisen vaativat palvelut
 - osaamis- ja tukikeskukset
 - muut palvelut
- Koulutukseen, tutkimukseen, kehittämiseen ja innovaatioihin liittyvät ehdot
- Uusien menetelmien käyttöönottoon liittyvät ehdot
 - Käytön aloitus ja lopetus

Yhteistyösopimus sisällysluetteloluonnos 3/3

- Henkilöstöön, tiloihin ja työvälineisiin liittyvät ehdot
 - Erikoissairaanhoidon henkilöstö ja osaamisen varmistaminen erikoisaloittain
 - Muu työnjako, yhteistyö tai yhteensovittaminen
- Tiedonhallintaan ja sähköisiin palveluihin liittyvät ehdot
- Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumiseen liittyvät ehdot
 - Ohjausryhmä
 - Valmiuskeskus
 - Muut kokonaisturvallisuuden kannalta riittävän valmiuden edellyttämät toimenpiteet
- Rahoitukseen liittyvät ehdot
 - Yhteistyösopimuksessa sovittuihin vastuisiin liittyvien kustannusten jako
- Investointisuunnitelma
 - Taloudellisesti merkittävät investoinnit (yli 5 milj. euroa)
 - Laajakantoiset investoinnit (palvelujen siirtymät ja keskittymät,)
 - Investointia vastaavat sopimukset
- Valvontaan ja palvelupoikkeamiin liittyvät ehdot
- Viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvät ehdot